

Boplats Göteborg AB

Kontrollplan för dataskyddsarbetet 2021

2021-01-22

Innehåll

1	Bakgrund	3
1.1	Dataskyddsförordningen.....	3
1.1.1	Personuppgiftsansvarig	3
1.1.2	Dataskyddsombud.....	3
2	Kontrollplan för dataskyddsarbetet 2021	4
2.1	Syfte och mål.....	4
2.2	Ett riskbaserat arbetssätt	4
2.3	Upplägg	5
2.3.1	Verksamhetsspecifika förutsättningar	5
2.4	Tidplan för kontroller 2021	5
3	Kontrollpunkter	6
3.1	Fasta kontrollpunkter	6
3.1.1	Beskrivning av fasta kontrollpunkter	7
3.2	Fördjupad kontroll 2021	9
4	Uppföljning	10
4.1	Uppföljning av lämnade rekommendationer	10
4.1.1	Uppföljning av hittills genomförda kontroller.....	10
5	Avrapportering till nämnd/styrelse	10
5.1	Delårsrapportering.....	10
5.2	Årsrapport.....	11
5.3	Särskilt yttrande till högsta ledning.....	11
5.4	Beslutanderätten i dataskyddsfrågor.....	11
6	Kontakt	11

1 Bakgrund

1.1 Dataskyddsförordningen

Dataskyddsförordningen (DSF) trädde i kraft i maj 2018 och är en EU-förordning med syfte att skydda fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter, att garantera ett likvärdigt skydd samt att säkerställa det fria flödet av personuppgifter inom unionen. Förordningen kompletteras av dataskyddslagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning. Dessa samspelar även med annan speciallagstiftning.

Dataskyddsförordningen ställer höga krav på organisationers behandling av enskildas personuppgifter. Utöver att insamlingen av personuppgifterna ska vara tillåten, måste den personuppgiftsansvarige dessutom hantera dessa uppgifter på ett korrekt sätt, med respekt för den enskildes integritet och med beaktande av lämpliga säkerhetsåtgärder.

Efterlevnaden av lagstiftningen övervakas av Integritetsskyddsmyndigheten och överträdelser kan leda till bland annat sanktionsavgifter eller skadestånd.

1.1.1 Personuppgiftsansvarig

En personuppgiftsansvarig kan vara en fysisk person, juridisk person, en offentlig myndighet, institution eller ett annat organ. Varje förvaltning med egen nämnd räknas som en egen offentlig myndighet. I juridisk mening så är därmed ytterst varje enskild nämnd eller styrelse ansvarig för att de personuppgiftsbehandlingar som organisationen hanterar utförs i enlighet med gällande regelverk. För att följa dataskyddsarbetet och hålla nämnden/styrelsen informerad bör enligt dataskyddsförordningen ett dataskyddsombud, med särskild sakkunskap i fråga om dataskyddslagstiftning och praxis, utses för att bistå den ansvarige med att övervaka den interna efterlevnaden av förordningen.

1.1.2 Dataskyddsombud

Dataskyddsombudet ska ge råd och information till den personuppgiftsansvarige samt övervaka efterlevnaden av dataskyddsförordningen och annan relevant dataskyddslagstiftning. Det innebär bland annat att kontrollera hur den personuppgiftsansvarige behandlar personuppgifter, att bestämmelser och interna styrdokument följs samt att ge råd och stöd vid konsekvensbedömningar. Dataskyddsombudet ska enligt dataskyddsförordningen utföra sitt arbete på ett oberoende sätt gentemot den som är personuppgiftsansvarig och får inte instrueras av denne hur arbetet ska utföras. Dataskyddsombudet är inte heller ansvarig för att lagstiftningen efterlevs.

Dataskyddsombudet är även kontaktperson för de registrerade och tillsynsmyndigheten.

2 Kontrollplan för dataskyddsarbetet 2021

2.1 Syfte och mål

Dataskyddsbudets uppgift att övervaka den personuppgiftsansvariges efterlevnad av förordningen regleras i artikel 39 DSF. En del av denna övervakning innebär att dataskyddsbudet genomför kontroller av dataskyddsarbetet inom den personuppgiftsansvariges organisation. Dessa kontroller specificeras genom denna kontrollplan som syftar till att informera personuppgiftsansvariga om tidplan och särskilda fokusområden för kontrollarbetet år 2021.

Målsättningen med att arbeta utefter en på förhand fastställd kontrollplan är att det ska bidra till att sätta fokus på verksamhetens dataskyddsarbete och därmed:

1. Säkerställa ett kontinuerligt dataskyddsarbete som skapar förutsättningar för efterlevnad av förordningen.
2. Maximera ett riskbaserat arbetssätt och därigenom minimera risken för lagbrott.
3. Göra dataskyddsarbetet till en integrerad del i verksamhetens informationssäkerhetsarbete.

2.2 Ett riskbaserat arbetssätt

Enligt dataskyddsregelverket ska dataskyddsbudet arbeta utifrån en riskbaserad metod. Kontrollplanen utgår därför ifrån dataskyddsbudets riskbedömning avseende verksamhetens personuppgiftsbehandlingar och tas fram i dialog med verksamheten. Primära fokusområden och prioriteringar utgår från eventuella problem som bedöms utgöra en högre risk för dataskyddet i verksamheten.

Gemensamt för stadens verksamheter har dataskyddsenheten identifierat två riskområden som är särskilt relevanta, utifrån att respektive personuppgiftsansvarig har möjlighet att genom att bedriva ett systematiskt dataskyddsarbete påverka omfattningen av de risker som dessa områden inbegriper. Det första riskområdet innefattar ekonomisk skada (exempelvis skadestånd och sanktionsavgifter), vars risker beror på huruvida verksamheten i sin personuppgiftshantering säkerställer att dataskyddsförordningen följs. Det andra riskområdet innefattar förtroendeskada (så som exempelvis försämrat varumärke och minskad tillit) och är beroende av verksamhetens förmåga att hantera de registrerades rättigheter enligt dataskyddsförordningen.

2.3 Upplägg

Kontrollarbetet består av tre delar som tillsammans syftar till att ge såväl dataskyddsbud som personuppgiftsansvariga en överblick över verksamhetens dataskyddsarbete och dess följsamhet gentemot förordningen.

a) Den första delen består av fasta kontrollpunkter där varje punkt bedöms årligen. Bedömningen görs genom löpande kontroller, genom deltagande i verksamhetens arbete och i förekommande fall utifrån given information.

b) Den andra delen är en fördjupad kontroll av utvalda verksamhets specifika kontrollpunkter.

c) Den tredje delen är en uppföljning och bedömning av hur verksamheten hanterat tidigare lämnade rekommendationer.

Kontrollarbetets olika delar kommer sammanställas och presenteras i årsrapporten för nämnd/styrelse. Genom att ha en årlig uppföljning av de fasta kontrollpunkterna kommer varje personuppgiftsansvarig kunna följa utvecklingen av dataskyddsarbetet inom verksamheten över tid.

2.3.1 Verksamhetsspecifika förutsättningar

Dataskyddsbudets arbete kommer att bedrivas utifrån verksamhetens specifika förutsättningar. Identifierade aktiviteter kan därför komma att justeras utifrån händelser som inträffar i verksamheterna eller i omvärlden.

2.4 Tidplan för kontroller 2021

Månad	Huvudaktivitet	Övriga aktiviteter
Januari	Kontrollplan för året lämnas till nämnd/styrelse	Uppföljning och kontroll av övriga fasta kontrollpunkter kommer ske löpande under året.
Februari- April	Fördjupad kontroll av utvalda verksamhetsspecifika kontrollpunkter genomförs	
Maj	Fördjupad kontroll slutförs och rekommendationer lämnas till verksamheten	
Juni	Delårsrapportering avseende verksamhetens dataskyddsarbete för nämnd/styrelse	
September- Oktober	Uppföljning av tidigare lämnade rekommendationer	
November	Årsrapport lämnas till verksamheten	
December	Årsrapport presenteras för nämnd/styrelse	

3 Kontrollpunkter

3.1 Fasta kontrollpunkter

De fasta kontrollpunkternas omfattning utgår från principerna om inbyggt dataskydd och dataskydd som standard (enligt artikel 25 DSF). Verksamhetens följsamhet mot förordningen beror till stor del på hur väl dessa principer har integrerats i verksamhetens ordinarie processer. Att principerna har en central roll i arbetet med dataskydd blir särskilt tydligt i beaktandesats (skäl) 78 DSF, som anger att ”skyddet av fysiska personers rättigheter och friheter i samband med behandling av personuppgifter förutsätter att lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder vidtas”, och därtill att personuppgiftsansvarig, för att kunna visa att förordningen efterlevs, bör anta interna strategier och vidta åtgärder särskilt för att uppfylla principerna om inbyggt dataskydd och dataskydd som standard.

Med principen om inbyggt dataskydd avses att man tar hänsyn till förordningen vid utformning av IT-system och rutiner, och på så sätt från början säkerställer att både kraven i dataskyddsförordningen uppfylls och att den registrerades rättigheter skyddas. Principen om dataskydd som standard innebär att personuppgifter i standardfallet inte behandlas i onödan, vilket kan göras genom att ha lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder som standard.

Med principerna som utgångspunkt har elva kontrollpunkter definierats, av både organisatorisk och teknisk karaktär, vilka är gemensamma för alla verksamheter inom Göteborgs Stad. De punkter som fastställts utgör en del av fundamentet i lagstiftningen. Syftet med arbetssättet är att tillsammans hitta strategier, rutiner och arbetssätt som hanterar punkterna så att kontrollerna över tid kommer att kräva mindre och mindre arbete.

Kontrollpunkter
1. Dataskyddsorganisation
2. Personuppgiftsincidenter
3. Biträdesavtal och andra överenskommelser
4. Personuppgiftsregister
5. Övergripande strategi för dataskydd
6. Utbildning
7. Integritetspolicy
8. Mejl- och dokumenthantering
9. Konsekvensbedömning/samråd
10. IT-projekt och upphandling
11. IT-system och digitala verktyg
12. Hantering av registrerades rättigheter

3.1.1 Beskrivning av fasta kontrollpunkter

Kontrollpunkt 1: Dataskyddsorganisation

Kontrollpunkten avser verksamhetens organisatoriska förutsättningar för att kunna bedriva ett kontinuerligt dataskyddsarbete, och omfattar bland annat verksamhetens dataskyddsorganisation, definierade ansvarsområden och rapporteringsvägar för involverade funktioner samt tillhandahållna resurser för arbetet.

Kontrollpunkt 2: Personuppgiftsincidenter

Kontrollpunkten avser verksamhetens förutsättningar för att identifiera och hantera personuppgiftsincidenter. För att uppfylla ansvarsskyldigheten bör verksamhetens rutin för hanteringen vara dokumenterad. I de fall verksamheten är både personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträde bör rutinen omfatta båda scenarier. I kontrollpunkten ingår även översyn av verksamhetens rutin för att bedöma incidenten, hantering av eventuell anmälan till tillsynsmyndigheten samt hur rutinerna tillgängliggörs och kommuniceras inom verksamheten. Även efterlevnad av verksamhetens dokumentationsskyldighet, att alla inträffade personuppgiftsincidenter registreras, innefattas.

Kontrollpunkt 3: Biträdesavtal och andra överenskommelser

Kontrollpunkten avser verksamhetens dokumentation av biträdesavtal och andra överenskommelser gällande dataskydd, och förutsätter att verksamheten har identifierat samt registrerat personuppgiftsbiträden i personuppgiftsregistret. Även verksamhetens rutiner för uppdatering och uppföljning av tecknade biträdesavtal innefattas.

Kontrollpunkt 4: Personuppgiftsregister

Kontrollpunkten avser verksamhetens efterlevnad av skyldigheten att systematiskt dokumentera alla personuppgiftsbehandlingar i form av ett register. Även verksamhetens arbete med, och rutin för, att säkerställa ett uppdaterat och heltäckande personuppgiftsregister innefattas.

Kontrollpunkt 5: Övergripande strategi för dataskydd

Kontrollpunkten avser verksamhetens övergripande strategi för att arbeta med dataskydd. En verksamhetsspecifik strategi som anger ramarna för arbetet med dataskydd kan både främja ett riskbaserat arbetssätt och bidra till en kontinuitet i dataskyddsarbetet.

Kontrollpunkten innefattar även verksamhetens strategi för att integrera dataskyddsfrågorna i det övriga informationssäkerhetsarbetet, samt hur verksamheten arbetar med egna interna kontroller för att säkerställa att dataskyddsförordningen efterlevs.

Kontrollpunkt 6: Utbildning

Kontrollpunkten avser verksamhetens arbete med att utbilda och upprätthålla kunskapsnivån i dataskyddsfrågor hos anställda.

Kontrollpunkt 7: Integritetspolicy

Kontrollpunkten avser verksamhetens utformning samt tillhandahållande av dess integritetspolicy till registrerade (både internt och externt). Även verksamhetens rutin för att upprätthålla en aktuell integritetspolicy omfattas.

Kontrollpunkt 8: Mejl och dokumenthantering

Kontrollpunkten avser verksamhetens rutiner för mejl och dokumenthantering. I detta är en aktuell och fastställd dokumenthanteringsplan med gallringsbeslut en förutsättning för att verksamheten ska kunna säkra följsamhet gentemot dataskyddsförordningen. Även verksamhetens rutin för att säkerställa att gallringsrutiner för personuppgifter följs innefattas.

Kontrollpunkt 9: Konsekvensbedömning/samråd

Kontrollpunkten avser verksamhetens förutsättningar för att kunna identifiera när en konsekvensbedömning ska göras samt genomföra denna. Även verksamhetens rutiner för arbetet med konsekvensbedömningar samt hur dataskyddsombudet involveras i arbetet ingår. Därtill tillkommer verksamhetens rutin för att hantera de risker som identifieras i konsekvensbedömningen, samt hur genomförda konsekvensbedömningar följs upp och hålls aktuella.

Kontrollpunkt 10: IT-projekt och upphandling

Kontrollpunkten avser verksamhetens organisation och rutiner för hantering av dataskyddsfrågor inom IT-projekt och upphandling. I detta ingår till exempel hur verksamheten integrerar dataskyddsfrågor i arbetet med upphandling av nya, samt utvecklingen av, befintliga system och tjänster.

Kontrollpunkt 11: IT-system och digitala verktyg

Kontrollpunkten avser verksamhetens rutiner för att säkerställa att verksamhetens personuppgiftshantering inom ramen för IT-system och digitala verktyg är förenlig med dataskyddsförordningen. Rutin för att säkerställa och kontrollera att dessa system/tjänster uppfyller kraven på dataskydd ingår även.

Kontrollpunkt 12: Hantering av registrerades rättigheter

Kontrollpunkten avser verksamhetens förutsättningar för att hantera de registrerades rättigheter, till exempel registerutdrag eller radering. En förutsättning för att verksamheten ska kunna hantera de registrerades rättigheter är att man har en process och rutiner för arbetet, så att den registrerades personuppgifter enkelt kan lokaliseras vid efterfrågan. Även verksamhetens rutin för att hantera ett tillbakadragande av samtycke ingår i kontrollpunkten.

3.2 Fördjupad kontroll 2021

Den fördjupade kontrollen utgår från verksamhetens specifika risker. För verksamhetsåret har följande punkt/punkter fastställts:

Fokusområde 1: Kontrollpunkt 3: Biträdesavtal och andra överenskommelser

Med fokus på verksamhetens personuppgiftsbiträden och personuppgiftsbiträdesavtal.

Den personuppgiftsansvarige är ansvarig för all behandling som utförs å dennes vägnar. En personuppgiftsansvarig som anlitar ett personuppgiftsbiträde att utföra personuppgiftsbehandlingar för sin räkning är alltså fortfarande personuppgiftsansvarig och kan inte avsäga sig de skyldigheter som följer av detta ansvar. Det är således av stor vikt att personuppgiftsansvariga har överblick över sina anlitade personuppgiftsbiträden och att de uppfyller de kvalitetskrav och krav vid, bl.a., anlitande av underbiträden som uppställs i förordningen. Förordningen kräver även att förhållandet mellan den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet regleras genom avtal (eller annan rättsakt), och det är den personuppgiftsansvarige som är ansvarig för att ett sådant avtal upprättas. Förordningen uppställer även vissa krav på vad ett sådant avtal ska innehålla.

Denna fördjupade kontroll syftar till att undersöka vilka som behandlar personuppgifter för Boplats räkning och ifall dessa förhållanden är reglerade genom adekvata avtal. För att skapa en överblick över Boplats generella och övergripande arbete med personuppgiftsbiträden inkluderar kontrollen även en undersökning av vilka rutiner och arbetssätt som Boplats har vid anlitande av personuppgiftsbiträden.

Fokusområde 2: Kontrollpunkt 4: Personuppgiftsregister

Med fokus på verksamhetens användning av personuppgiftsbehandlingsregistret.

Personuppgiftsbehandlingsregistret är ett krav enligt förordningen och ska kunna visas för tillsynsmyndigheten vid förfrågan. I Göteborgs Stad används i nuläget programmet Draftit där verksamheterna registrerar sina behandlingar. Dataskyddsförordningen ställer krav på vad som ska förekomma i registret över personuppgiftsbehandlingar. Det handlar bland annat om ändamål, kategori av registrerade och huruvida överföring av personuppgifter till tredjeland förekommer.

Eftersom tillsynsmyndigheten kan begära att ta del av registret är det av yttersta vikt att verksamheten dokumenterar sina behandlingar korrekt i registret. Denna fördjupade kontroll avser undersöka Boplats dokumentation av personuppgiftsbehandlingar för att säkerställa att de krav som förordningen ställer upp efterlevs. Kontrollen avser också att granska Boplats arbete med och rutiner för registret för att säkerställa så att kraven efterlevs.

4 Uppföljning

4.1 Uppföljning av lämnade rekommendationer

I dataskyddsförordningen anges att dataskyddsbudet ska rapportera direkt till den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets högsta förvaltningsnivå, för att säkerställa att högsta ledningen är medveten om dataskyddsbudets råd och rekommendationer. Detta är grunden för ett proaktivt arbetssätt och utgör en trygghet för nämnd/styrelse som uppmärksammas på status och observerade brister i dataskyddsarbetet. Det är då också av vikt för nämnd/styrelse att veta hur eventuella rekommendationer/brister omhändertagits. Dataskyddsbudet kommer därför årligen att följa upp hanteringen av de rekommendationer som lämnats till verksamheten och rapportera detta i årsrapporten.

4.1.1 Uppföljning av hittills genomförda kontroller

Sedan dataskyddsförordningen trädde i kraft i maj 2018 har dataskyddsbudet genomfört 2 kontroller för er verksamhet. Dessa kontroller kommer att följas upp inom ramen för de fasta kontrollpunkterna under 2021. Under året kommer dataskyddsbudet att se över vilka åtgärder som vidtagits med anledning av de rekommendationer som lämnats vid tidigare kontroller.

Kontroll 1 (2018): Organisatoriska förutsättningar för dataskyddsarbetet

Följs upp inom kontrollpunkt: Dataskyddsorganisation

Kontroll 2 (2020): Granskning av hantering av personuppgiftsincidenter.

Följs upp inom kontrollpunkt: Personuppgiftsincidenter

5 Avrapporering till nämnd/styrelse

5.1 Delårsrapportering

I juni månad kommer respektive nämnd/styrelse att få en delårsrapportering för dataskyddsarbetet av dataskyddsbudet. Fokus för delårsrapporteringen är den verksamhetsspecifika fördjupade kontrollen som genomförs under våren.

Genom en delårsrapportering säkerställs att personuppgiftsansvarig nämnd/styrelse hålls informerad om dataskyddsbudets observationer av verksamhetens personuppgiftshantering. Formen för rapporteringen anpassas efter dataskyddsbudets bedömning av verksamhetens behov.

5.2 Årsrapport

Verksamhetens dataskyddsarbete kommer att sammanställas i en skriftlig årsrapport till nämnd/styrelse. Årsrapporten kommer innehålla information om verksamhetens samarbete med dataskyddsombudet, genomförda kontroller, lämnade rekommendationer samt en övergripande bedömning av status på verksamhetens personuppgiftshantering utifrån fasta kontrollpunkter.

För att möjliggöra en direkt kommunikation mellan dataskyddsombud och personuppgiftsansvarig nämnd/styrelse ska årsrapporten presenteras i möte med nämnd/styrelse.

5.3 Särskilt yttrande till högsta ledning

Om det skulle uppstå situationer där den ansvarige fattar beslut som är oförenliga med den allmänna dataskyddsförordningen och dataskyddsombudets råd, till exempel om en allvarlig brist kvarstår och inte åtgärdas, har dataskyddsombudet möjlighet att klargöra sin avvikande ståndpunkt genom ett yttrande riktat till högsta förvaltningsnivå och till dem som fattar besluten.

5.4 Beslutanderätten i dataskyddsfrågor

Beslutanderätten i dataskyddsfrågor ligger alltid på den personuppgiftsansvarige och aldrig på dataskyddsombudet. Dataskyddsombudet är en specialist med en rådgivande roll och är en resurs som, på ett oberoende sätt, fokuserar på dataskyddsfrågorna i verksamheten och på det sättet bistår den personuppgiftsansvarige med bedömningar och råd. Om nämnden/styrelsen väljer att inte följa dataskyddsombudets rekommendationer ska skälen till detta motiveras och dokumenteras i enlighet med god praxis samt för att uppfylla ansvarsskyldigheten. Detta är även viktigt för det fall att frågan senare skulle bli föremål för tillsyn.

6 Kontakt

Eventuella frågor och synpunkter hänvisas i första hand till er kontaktperson/ert dataskyddsombud. Frågor kan också alltid ställas till dso@intraservice.goteborg.se.